

התעסקותם בענינים גשמיים אינה אלא כדי לעשות מגשמיות — רוחניות; אבל אעפ"כ, סוכ"ס הי' להם הכרח ברבר מפני סיבה גשמית.

ואילו שבט מנשה — לא הי' להם "מקנה רב", ולא הי' להם צורך ב"ארץ מקנה". כך שלא היתה שום סיבה גשמית שהכריחה אותם לבקש נחלה בעבר הירדן;

הסיבה היחידה לבקשתם לנחול גם בעבר הירדן — לא היתה אלא מפני שרצו לנחול מעין ודוגמת הנחלה דלעתיד לבוא!

כא. ע"פ האמור לעיל מובנת ההוראה המיוחדת שלמדים מקרבנו של מנשה בשמיני בניסן — גודל החפץ והכמיהה והתשוקה לגאולה העתידה, כפי שהדבר בא לידי ביטוי בפרטי הקרבנות של מנשה הקשורים עם הגאולה העתידה!

ישנם יהודים שטוענים ש"טוב להם בגלות" — רחמנא ליצלן, ומצדם — יכול מצב הגלות להימשך עוד אלפיים שנה... דבר הכי מבהיל אפילו לחשוב כן, ועאכו"כ — לומר כן בדיבור! ואעפ"כ — אין פוצה פה ומצפצף!...

והסיבה לדבר — מפני שאלו שצריכים לצעוק "משיח נאור", מתביישים לעשות זאת... ולא עוד, אלא שהם בעצמם תמהים על כך — לשם מה היא הצעקה "משיח נאור":

הקב"ה זיכה אותו להיות במצב שביכלתו ללמוד תורה ולקיים מצוות בהידור מתוך הרחבה, וללא כל מניעות ועיכובים. ואכן, מתנהג כן בפועל — לומד תורה, נגלה וחסידות, בהתמדה ושקידה, מקיים מצוות בהידור, ועוסק בעבודת התפלה כהוראת רבותינו נשיאינו, ולא רק בזמנים מיוחדים, בשבת ויו"ט, אלא אפילו "אין א פשוט"ע מנחה" בימות החול! ובמילא, יש לו גם את הענין דעבודת הקרבנות — "תפלות כנגד תמידין תקנום"¹³¹ — בעבודה הרוחנית, בתכלית השלימות.

ומה שאינו יכול (ואדרבה: אסור לו) להקריב קרבן בפועל, "כמצות רצונך" — אין זו אשמתו כלל, ואין בכחו לשנות את המצב;

אדמו"ר האמצעי מבאר בתו"ח¹³² — טוען הוא — שלעתיד לבוא תהי' השלימות דכל ד' הסוגים דדומם צומח חי ומדבר שכבריא, ואז יוכל להיות עבודת הקרבנות "כמצות רצונך", אבל בזמן הזה, כאשר עדיין לא נשלמה מציאות הבריאה — אין אפשרות לקיים את הענין ד"כמצות רצונך". וכן

¹³¹ ברכות נו, ב. וראה רמב"ם הל' תפלה פ"א ה"ה. שו"ע אדה"ז או"ח רספ"ט. ¹³² ר"פ ויחי (צה, א. צו, ג"ד).

בעבודה הרוחנית: ה"בהמה" שבו, נפש הבהמית, אינה במצב של תכלית השלימות, וזאת — לא מפני שחסר בעבודתו, אלא מפני שבזמן הזה אין אפשרות לבוא לתכלית השלימות, כך הוא רצונו של הקב"ה... ובמילא, אין אפשרות שעבודתו תהי' "כמצות רצונך".

וכאמור, אין זה באשמתו כלל, ואין בכחו לשנות את המצב — כידוע פתגם נשיא דורנו¹³³ — ממשיך לטעון — "לא מרצוננו גלינו מארץ ישראל ולא בכחותינו אנו נשוב לארץ ישראל, אבינו מלכנו הגלנו כו' והוא יתברך יגאלנו";

ובמילא, כל זמן שנמצאים בגלות (בגלל שכך הוא רצונו של הקב"ה) — צריך יהודי לעבוד את עבודתו, "אני נבראתי לשמש את קוניי"¹³⁴, בתכלית השלימות, "בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך", כולל — "בכל ממונך", בירור חלקו בעולם כו', וכל זה — אכן עושה בפועל...

ומה שחסרה השלימות שתהי' בגאולה — הרי "אונס"¹³⁵ רחמנא פטריי! אמנם, "אונסא כמאן דעביד לא אמרינן"¹³⁶, אבל לאידך, להיות מיצר ודואג ומתאונן על דבר שאינו באשמתו ואינו בשליטתו, שזהו תוכן הצעקה "משיח נאו" — מהי התועלת בכך, שואל ותמה? אדרבה: אם יצטער ויתמרמר על זה שעדיין לא באה הגאולה — יכלכל הדבר לעבודת ה' בשמחה ובטוב לבב!

ועל זה באה ההוראה מהנהגתו של מנשה (שהקריב בשמיני בניסן) — שהי' חפץ ומשתוקק כל כך לגאולה העתידה, עד שביקש לקבל נחלה שהיא מעין ודוגמת הנחלה שתהי' בגאולה העתידה!

למנשה — לא הי' כל צורך בנחלה בעבר הירדן; הוא מצדו, מצד צרכיו האישיים, הי' יכול לנחול בארץ כנען יחד עם כל בניי, ללא כל צורך שחצי שבט יצטרף לבני גד ובני ראובן; דבר אחד בלבד הי' איכפת ונוגע למנשה — הגאולה דלעתיד לבוא...

יהודי יכול להמצא במעמד ומצב טוב ונעלה, הן בגשמיות והן ברוחניות, לומד תורה ומקיים מצוות בתוך הרחבה; אבל כיצד יכול הוא לנוח ולשקוט כאשר עדיין לא באה הגאולה האמיתית והשלימה?!... היתכן שאינו מרעיש עולמות בקריאה וצעקה "משיח נאו"?!...

בשעת התפלה, ק"ש שעל המטה וכו' — עליו לצעוק "שמע ישראל"; אבל בשאר הזמנים — עליו לצעוק "משיח נאו"!...

¹³³ לקו"ד ח"ד תרצב, א. סה"מ קונטרסים ח"א קעה, ב. ¹³⁴ משנה וברייתא סוף מס' קידושין. ¹³⁵ ב"ק כח, סע"ב. וש"נ. ¹³⁶ ירושלמי קידושין פ"ג ה"ב.

יש לו אמנם כל טוב עוה"ז ועוה"ב — אבל איזה ערך יש לזה לעומת הגאולה האמיתית והשלימה? ... כל הגילויים הכי נעלים שהיו אפילו בזמן שביהמ"ק הי' קיים — לא הגיעו אלא עד חיצוניות עתיק בלבד¹³⁷, וא"כ, איזה ערך יש לזה לעומת הגילוי דפנימיות עתיק שיתגלה לעתיד לבוא? ...

ובלשון הכתוב¹³⁸: "מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ", כידוע¹³⁹ לשון אדמו"ר הזקן בעת דביקותו: "איך וויל זע גאר ניסט, איך וויל ניט דיין ג"ע, איך וויל ניט דיין עוה"ב כו', איך וויל מער ניט אז דיך אליין"...

אמנם מספרים זאת על אדמו"ר הזקן, ואצלו גופא — בעת דביקותו, אבל אעפ"כ, אדמו"ר הצ"צ גילה וכתב את הדבר בספר המצוות שלו, ורבותינו נשיאינו ציוו לפרסם את הדברים באופן של דפוס, לדורי דורות¹⁴⁰, כדי שכולם ידעו את הדבר, ומזה ילמדו גם בנוגע לעבודתם — ש"אפס קצהו ושמך מנהו"¹⁴¹ צריך להיות גם אצלם!

ועד שענין זה שייך אפילו אצל פשוט שבפשוטים — כלשון הידוע¹⁴² "אני מתפלל לדעת זה התינוק", שתפלתו — לעצמות ומהות, "אליו ולא למדותיו"¹⁴³, כפירוש אדמו"ר הזקן¹⁴⁴ ש"אליו" קאי על עצמות ומהות, "דיך אליין"...

ואדרבה: אצל פשוט שבפשוטים, "תינוק", אין צורך להסביר ולבאר את הענין ד"אליו ולא למדותיו", מכיון שאינו יודע כלל אודות המושג דתפלה ל"מדותיו"! — "מקובל", ועכ"פ יהודי שיוודע אודות עשר ספירות, הוא יודע פירושהמילות ד"פתח אליהו" שאומר במנחת ערב שבת — שייך להסביר לו שהתפלה צריכה להיות "אליו ולא למדותיו"; אבל "תינוק", שמעולם לא שמע אודות "ספירות" — פשוט אצלו שמתפלל להקב"ה בכבודו ובעצמו!

ובלשון אדמו"ר הזקן בתו"א¹⁴⁵: "המאור הוא בהתגלות, ולכן, אפילו תינוקות יודעים שיש שם אלוהים מצוי כו'", ויתירה מזה: "תינוקות" — אינם יודעים אודות הענין ד"מאור" (שגם שם "מאור" מורה על איזה יחס ל"אור"), כי אם אודות מהותו ועצמותו ית', "דיך אליין"!

וזהו תוכן הצעקה "משיח נאו" — שאין חפצים בשום דבר, לא ג"ע ולא עוה"ב כו', כי אם "דיך אליין"... וכאמור, "עמך לא חפצתי": עבודתו היא אמנם "בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך", אבל ה"חפץ" שלו, "חפץ"

137) ראה פע"ח ש' הק"ש רפט"ו. לקו"ת שה"ש (כא, א, מו, סע"ב, נא, ג). 138) תהלים עג, כה. 139) שרש מצות התפלה פ"מ (דרמ"צ קלה, סע"א). 140) אג"ק אדמו"ר מוהרי"צ ח"ב ע' שפב. לקו"ש ח"ב ע' 522. ועוד. 141) ל' אדה"ז — בתניא פמ"ד. 142) שו"ת הריב"ש סקנ"ז. הובא בשרש מצות התפלה פ"ח (דרמ"צ קיח, רע"א). 143) ספרי הובא ונתבאר בפרדס ש' לב, פ"ב. 144) "היום יום" — יא תשרי. אג"ק אדמו"ר מוהרי"צ ח"ג ע' קמה. ובארוכה — סידור ש' הק"ש ד"ה איתא בספרי (פה, ב ואלק). ועוד. 145) וירא יד, ב.

שלמעלה גם מ"מאד", אינו בשום דבר, כי אם "דיך אליין"! ולכן צועק "משיח נאו" — מכיון שבגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו יהי הגילוי ד"פנימיות עתיק" — בלשון הקבלה, ובאותיות פשוטות: "ונגלה"¹⁴⁶ כבוד הוי' וראו כל בשר גו', "כבוד" — קאי על בחי' המקיף, ובוזה גופא — עד לתכלית העילוי, בחי' פנימיות עתיק.

כב. והנה, הנהגה זו צריכה להתבטא גם בשעה שהולך לדבר עם הזולת — שלכל לראש עליו לצעוק "משיח נאו"!... ולצעוק עד כדי כך, שגם הזולת עצמו יתחיל לצעוק "משיח נאו"!...

לכאורה, יכול משהו לטעון: היתכן, כאשר רוצים לפעול על הזולת — צריכים להתנהג כמו "גינטלמן"... לכל לראש צריכים לתת לו "שלום עליכם", ולשאל אותו: מה שלומך ואיך אתה מרגיש, ובשפת המדינה, וקא: "האָ דו יו דו", ואח"כ להתעניין בשלום אשתו ובני ביתו, לשאל אותו כיצד מתנהלת פרנסתו, מה עשה ומה מתכוונן לעשות, וכיו"ב, ואח"כ להתחיל לדבר עמו אודות עניני יהדות, החל מאל"ף-בי"ת של יהדות, עד שיגיע ל"אחרית הימים", "אַט אַט קומט משיח"...

— הנהגתו, טוען הוא, כהנהגת הבעש"ט... כידוע¹⁴⁷ הסיפורים אודות הבעש"ט שהי' מתעניין בשלומו של כל יהודי ובני ביתו, בפרנסתו וכו', כדי שישב "ברוך השם", ורק אח"כ הי' מדבר עמו אודות עניני יהדות;

אבל להתחיל לצעוק "משיח נאו" — הנהגה מוזרה היא זו... אדרבה — טוען הוא: "דברי חכמים בנחת נשמעים"¹⁴⁸, בישוב הדעת ובמתינות ("סטאַטעטשנע"), "עקב בצד אגודל", וא"כ, איזה רושם על הזולת — טוען הוא — תעשה הצעקה "משיח נאו"?!...

הנה לאמיתו של דבר — ההיפך הוא הנכון:

אדם נורמלי לחלוטין — לבוש כאדם נורמלי ומדבר כאדם נורמלי כו', ולפתע מתחיל לצעוק "משיח נאו"... דוקא הנהגה כזו היא זו שפועלת ומעוררת אצל הזולת את הפנימיות שבו, שלאמיתו של דבר, גם נפשו צועקת "משיח נאו"!...

מצד פנימיות נשמתו — חפצו ורצונו של כאו"א מישראל בגאולה האמיתית והשלימה, "משיח נאו"; צריכים רק להסיר את הקליפה החיצונית, המכוסה אף היא בשכבת אבק ובוץ... כדי לגלות את פנימיותו. ולכן: כאשר יגש אליו עם כל גינוני הנימוס — לא יוכל אפילו להוריד את האבק והבוץ שמכסה על הקליפה החיצונית; משא"כ כאשר יגש אליו ויצעק "משיח נאו", "הער זיך

(146) ישע"י מ. ה. (147) סה"מ אידיש ע' 138 ואילך. ועוד. (148) קהלת ט, יז.